

[Udenrigsministeren.]

løse de kampmæssige Opgaver, for hvis Løsning man synes at interessere sig, og hvis Betydning man synes at tro paa. Med andre Ord: hele det forstandsmæssige Grundlag for de Herrers Optræden er borte; hele den forstandsmæssige Behandling af Spørgsmaalet er traadt tilbage. Kunde vi komme over dertil, vilde jeg tro, at der vilde blive bedre Betingelser for en Forstaaelse mellem de forskellige Retninger. Men i Modsætning dertil bygger man fastere og fastere, mere og mere udpræget paa rene Stemninger. Man gaar ud fra som et Dogme, som man tror uden at forstaa det, at vi skal nu en Gang have det mest mulige Militærvæsen i Danmark. Og kan man ikke hente Grunde fra Kendsgerninger og hjemlige Forhold, saa er man nødt til at skabe sig et stemningsmæssigt Grundlag ved den Samling af Citater, paa hvilken man lever.

Den ærede Taler fra det konservative Parti, det ærede Medlem Hr. Pürschel, der forleden henvendte nogle Ord til mig, gjorde nogle Bemærkninger om det hemmelige Diplomati og min tidligere Stilling dertil. Jeg maa sige, at jeg ved ikke, at jeg har beskæftiget mig med dette interessante Problem ved tidligere Lejligheder; men jeg erkender, at den Opfattelse af det hemmelige Diplomati, som det synes, at det ærede Medlem var Talsmand for her fra Talerstolen forleden Dag, kan jeg ikke dele.

For min Bevidsthed er „hemmeligt Diplomati“ dette, at man fører en Politik offentligt og en anden hemmeligt, at man fører sit eget Folk og andre Folk paa Vildspor. Men at der af og til finder Samtaler Sted, som ikke refereres — ja, jeg maa tilstaa, at jeg aldrig har tænkt mig, at man kunde forbinde Ordene „hemmeligt Diplomati“ med Begivenheder af denne Karakter. Det er en Kendsgerning, at der Dag ud, Dag ind, ved selskabelige Lejligheder og andre tilsvarende Lejligheder føres en Række Samtaler mellem danske Gesandter og fremmede Politikere, mellem andre Landes Gesandter og danske Gesandter, mellem andre Landes Gesandter og fremmede og danske Politikere, af rent selskabelig, mere eller mindre privat Karakter. Saadanne Samtalers Indhold indberettes til Danmarks som til andre Landes Regeringer. Men aldrig er det faldet nogen ind, at Offentligheden skulde have Adgang til Referat af saadanne Samtaler. Meget hyppigt indsendes de, og navnlig da, naar det er Samtaler, som vedkommende mener er foregaaet under Former, der i særlig Grad paakræver Fortrolighed, med et udtrykkeligt Ønske fra Ge-

sandten om, at kun de allersnævreste Kredse indenfor selve Ministeriet maa blive bekendt dermed.

Hvis vi vilde tilsidesætte dette Hensyn, hvis vi vilde lade under den ene eller den anden Form sive ud i Offentligheden Referat af saadanne Samtaler, vilde det være ensbetydende med at gøre dansk Diplomatis Stilling fuldstændig uholdbar ude i Verden. De paagældende Gesandter vilde blive stillet udenfor Gesandternes Kreds, ingen vilde omgaas dem paa samme Maade, som man omgaas Gesandter fra andre Lande; det vilde være et Brud med international Sædvane, det vilde stride mod anstændig Optræden fra et Lands Side.

En Indberetning af denne Karakter er den 5 Aar gamle Indberetning, som det ærede Medlem Hr. Holger Andersen i sin Tid havde faaet Nys om, og hvorom det ærede Medlem Hr. Pürschel nu fremsatte saa mange Hypoteser. Hele dette Forhold kender ærede Medlemmer meget godt, de ved, at enhver Regering, baade Regeringen i 1924, den mellemliggende Venstregering og den nuværende Regering, overfor denne Art af Indberetninger har været og er bundet af international Sædvane, af Hensynet til andre, af almindelige Anstændighedshensyn i Forholdet til andre Stater.

Derfor maa jeg for min Del forbydes over den Maade, hvorpaa dette tages. Der er givet og vil ved fremtidig Lejlighed blive givet Besked indenfor det Udvalg, hvor Fortroligheden gennem særlige Regler er sikret, netop af Hensyn til den Art Forhold. Dette maa være fuldkommen tilfredsstillende. Naar man alligevel agiterer dermed, naar man alligevel søger at omgive alt dette med et Skær af Mystik, at skabe fornøden Sensation derom i og udenfor Danmark, maa jeg tilstaa, at jeg daarligt kan forstaa, at der er Medlemmer i dette Ting, der vil være noget saadant bekendt; men det er jo nu en Gang de Vilkaar, hvorunder de politiske Forhandlinger, ogsaa paa dette Omraade, maa føres her i Landet.

Det ærede Medlem Hr. Pürschel søgte at fremkalde det Indtryk, at den daværende Udenrigsminister Grev Moltke i 1926 her i Tinget havde givet vildledende Svar vedrørende dette. Denne Opfattelse er urigtig. Den daværende Udenrigsminister blev spurgt om dette Aktstykke af det ærede Medlem Hr. Holger Andersen og gav derpaa følgende Svar:

„Jeg vil hertil sige, at alle Beretninger, som bærer Titelen Afrustning, har været forelagt Udvalget, og jeg vil, for at være fuldstændig aaben, eftersom